

DE ONTMIJNER

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN DE

Verbroedering der Belgische Ontmijners

SECRETARIAAT

ST-JANSSTRAAT, 30

1980 TERVUREN

P. C. R. : 7537.94

Telefoon : 57.31.64

REDACTIE

EMILE ZOLALAAN, 30

1030 BRUSSEL

Tel. : 16.00.73

Vierentwintigste Jaargang — Nr. 1

JANUARI 1970

Onze besten wensen voor 1970

DE WENSEN VAN DE VOORZITTER

Het ogenblik waarop men de nieuwjaarswensen overmaakt aan de personen die men lief heeft is opnieuw aangebroken. Het is dan ook met volledige oprechtheid dat ik aan allen, getrouwe leden van onze beminde Verbroedering, weduwen en wezen die steeds in onze harten een bevoorrechte plaats behouden, mijn innigste wensen van gelukkig nieuwjaar en ook van volkomen gezondheid toestuur.

Het weze me geoorloofd een van mijn meest broederlijke wensen uit te drukken bij het begin van het nieuwe jaar, namelijk om U te bezweren steeds trouw te blijven aan onze reeds 25 jaar bestaande groepering, blijk te geven van een grote gehechtheid en ook door zoveel mogelijk deel te nemen aan onze verschillende vergaderingen en aan de herinneringsplechtigheden die zich over het hele jaar uitspreiden.

Onze tegenwoordigheid kan ontegensprekelijk bijdragen tot de verwezenlijking van onze verlangens die, op het ogenblik dat ik U deze regelen toewijd, nog steeds onvoldaan blijven.

Nochtans kan ik U ditmaal melden dat de Beheerraad, aan dewelke ik opnieuw hulde breng voor de onvermoeibare toewijding die hij aan onze zaak blijft besteden, een meer dan gematigd optimisme laat uitschijnen in verband met de verwezenlijking van onze eis, t.t.z. het verschuiven van de einddatum van de vijandelijkheden tot 26 februari 1946, ten overstaan van de ontmijners.

Van harte danken we de Heer Senator VAN ACKERE, auteur van het wetsvoorstel dat ons aanbelangt, alsmede zijn collega's van verschillende taal- of politieke strekking die bedoeld voorstel hebben willen medeondertekenen.

Bij de discussie in de Kommissie van Financiën heeft de Vice-Eerste Minister ons zijn waardevolle steun willen toezeggen door te verklaren dat aan onze eis weldra voldoening zal worden geschonken tegelijkertijd met nog niet verwezenlijkte punten ten overstaan van andere vaderlandlievende groeperingen.

Mochten we bij het begin van dit nieuwe jaar een van de bijzonderste punten van ons eisenboek zien verdwijnen

door eindelijk aan de ontmijners, zowel op moreel als op materieel vlak, de zózeer gewenste voldoening zien toe te kennen.

In deze zachte « euphorie » bevestig ik U, beste Vrienden Ontmijners, alsmede aan de leden van uw familie en aan onze weduwen en wezen, mijn beste wensen van geluk en gezondheid voor 1970.

De Nationale Voorzitter,
E. GEORGE.

*

DE WENSEN VAN DE REDACTIE

Eens te meer is een jaar voorbij. Maar het jaar, dat heengaat, is geen jaar, zoals de andere.

1969 zal zijn stempel blijven drukken op de geschiedenis van de mensheid.

We hebben tijdens dit jaar een totale verandering gezien in de wereld, zowel op cultureel, sociaal als godsdienstig vlak.

Voor onze westerse volkeren zal 1969 even diep onze levenswijze bepalen als de geboorte van het Christendom en van de Renaissance.

Op wereldvlak heeft dit jaar ons bewezen dat we beschikken over een zodanig groot wetenschappelijk potentieel, dat we het voor het ogenblik onmogelijk kunnen benutten.

Niet alleen werd een onzinnige droom verwezenlijkt, die er in bestond de mens op de maan te krijgen, maar werd de meest ongelooflijke samenwerking bereikt : 100.000 mensen die meer dan 1.000.000 diverse stukken vervaardigen en bijeenbrengen om een van deze ondenkbare machines te bekomen, die men « Apollo » noemt en die met een nauwkeurigheid werkt om van te duizelen.

Voor U ook, Ontmijners, is het jaar buitengewoon geweest : eindelijk immers worden onze zo gewettigde eisen in overweging genomen door begrijpende officiële instanties.

Bij het begin van deze jaartelling is de redactie van uw Bulletin zeer gelukkig omdat ze u allen, weduwen, wezen, beste vrienden ontmijners, alsook aan hen die u dierbaar zijn, haar oprechte wensen van volledig geluk en een uitstekende gezondheid mag aanbieden.

M.B.

Voordracht over de Ontmijning

Verscheidene vaderlandlievende groeperingen hadden de wens uitgedrukt dat de betekenis van de ontmijning voor hun leden nader zou toegelicht worden. Hieraan welwillend gevolg gevend maakte Majoor BONMARIAGE de historiek van wat men « mijnen » en « mijnenoorlog » zou kunnen noemen.

Tijdens de oorlog 1914-1918 werden de mijnen in het algemeen gebruik bij ondermijningswerken.

Om zijn antitankverdediging te versterken stelde het Belgisch leger vanaf 1938 het gebruik van mijnen in het vooruitzicht, die bestonden uit T.N.T.-patronen.

Wat men in september 1939 de « zonderlinge oorlog » noemde is niets anders dan het plaatsen van mijnen en valstrikken van alle aard, die in de rangen van de Franse troepen, op de voorlinie, in het bos van Thann, aanzienlijke verliezen veroorzaakten.

Het aanwenden van de mijnen werd vooral klaarblijkelijk tijdens de oorlog in Lybië, waar de twee generaals ROMMEL en MONTGOMERY hun krijgsverrichtingen afstemden op mijnenvelden.

Spreker gaf daarna een relaas over de Atlantikwal, die versterkt werd door een ongelooflijk dichte en onafgebroken gordel mijnen, en zette zijn betoog als volgt voort :

« In september 1944 kwam de bevrijding. Men wist dat de Duitsers zeer grote hoeveelheden mijnen hadden geplaatst, maar men kon op dat ogenblik nauwelijks de uitgebreidheid van deze hindernissen gissen, alsook de enorme taak, die zich opdroeg.

« Onze 68 km lange kust was bezet met de beruchte hindernissen, die men « ROMMEL asperges » noemde. Daarachter lag een mijnenveld, dat zich soms tot verschillende km uitstreckte en honderdduizenden mijnen bevatte.

» Van De Panne tot het Zoute waren al de gebouwen volgepropt met moordtuigen, gemaakt met een ondenkbare geraffineerdheid.

» Tot aan de monding van het Zwin was er een ongelooflijk groot mijnenveld, dat zich uitstreckte langs de Hollandse grens tot de Schelde om terug te komen in het noorden van onze beide Vlaanderen, de provincies Antwerpen en Limburg.

» De diensten van Minister van Wederopbouw DEMAN hebben een omstandig verslag opgemaakt over de staat van ons grondgebied, dat door de vijand was verlaten. Dit document van een tiental bladzijden beschrijft de benarde toestand van onze verkeerswegen, onze lijnen voor energievervoer, onze bossen, onze landbouwgronden. Om zohaast mogelijk een einde te stellen aan een toestand, die rampzalig kon worden, besliste de Heer Minister DEMETS in de schoot van het nieuw Belgisch Leger een speciale dienst op te richten, nl. de D.V.O.S. (Dienst voor het opruimen en vernietigen van springstoffen en hindernissen). Er was voorzien dat deze dienst ten minste 300 man sterk zou zijn.

» Een schitterend officier van het Geniekorps, Kolonel SEVRIN, werd onmiddellijk belast met het oprichten van deze, bijzonder belangrijke eenheid, voor dewelke niets was voorzien : noch manschappen, noch uitrusting, noch voedselvoorziening, noch vervoermiddelen, noch materieel.

» In het begin werden de 50 mannen, die reeds onder de oorlog werkzaam waren geweest, aangevuld met beroeps- en reserveofficieren en -onderofficieren, die reeds bij de Artillerie of de Genie hadden gediend.

» De meeste militairen, die aangesproken werden om de nodige effectieven te vormen, gaven er de voorkeur aan zich te laten inlijven bij de « Bataljons Bevrijding ». Daar immers vonden ze alles, wat een speciale aantrekkingskracht heeft voor de militair : prestige van de overwinnaar, onberispelijke uitrusting, verzorgd eten, sigaretten, tabak, enz... terwijl bij de Ontmijning de prestaties verborgen bleven en gevaarlijk waren, de uitrusting onbestaande was en de voedselvoorziening deze was van de burgerbevolking.

» Daarenboven was niets geregeld in verband met de aanwerving van vrijwilligers voor deze nieuwe dienst. Men nam, zoals voorheen, « militaire werklieden » in dienst voor de duur van de opdracht. Deze vrijwilligers werden slechts op 1 maart 1945 als militairen erkend.

» Zo goed ze konden zetten deze ontmijners zich aan het werk. Met skeletachtige effectieven werden afdelingen opgericht in West- en Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Brabant, Luik, Limburg, Henegouwen en Namen-Luxemburg.

» En weldra konden deze ontmijners van het eerste uur, in burgerkledij, soms klompen dragend, hun zo gevaarlijk werk uitvoeren. Sommige officieren hadden geen uniform meer. Zelfs was er een, die bolhoed droeg en aldus zijn sectie aanvoerde.

» Vervoer was er practisch ook niet. Wagens, die daags te voren aangeslagen waren, moesten onmiddellijk, door een niet bepaalde tussenkomst, aan hun eigenaars teruggegeven worden.

» Een spoedbevel werd opgesteld : zuivering van de agglomeraties en van hun onmiddellijke omgeving, van de bossen. Ploegen werden aangesteld voor ieder van deze werken, de voorziene dienstroosters waren wisselvallig, daar de bevelen, uitgaande van het Ministerie van Landsverdediging, de daags te voren geplande opdrachten in de war stuurden.

» Weken gingen voorbij en de werkzaamheden vorderden moeizaam. Begin november begon een strenge winter. Weinige mannen hadden een kapotjas : deze waren immers bij voorrang bestemd voor de mannen, die belast werden met de bewaking van de geogste tuigen in de opslagplaatsen. Men begrijpt dat men voor deze bewakers geen vuur kon aansteken om zich te verwarmen.

» Daarna, einde december 1944, kwam het laatste VON PUNDSTEDT-offensief van de Duitsers... terwijl de geïsoleerden twisten onder elkaar, en HITLER, beschermd door zeven meter beton, in zijn bunker te Rastenburg verscholen, de wraak voorbereidde. Hij wilde de strijd weer doen oplaaien, juist op de plaats, waar hij een nederlaag kende, die hij niet kon verdragen.

» Door dit feit werden 4.800 km² grond verdacht. In de Ardennen waren bijna alle verbindingswegen, banen, spoorwegen en buurtspoorwegen in een zodanige toestand dat verschillende streken met totale afzondering bedreigd werden. De agglomeraties waren volgepropt met ontelbare ontploffingstuigen, die dagelijks dikwijls dodelijke ongevallen veroorzaakten onder de bevolking. De landbouwgronden waren ontoegankelijk en de bossen onontginbaar.

» De kolenslag begon en het mijnhout werd onontbeerlijk. Op dat ogenblik gaf Minister MUNDELEER het bevel een grootscheepse zuiveringsactie in te zetten en werden twee ontmijningsbataljons in 't leven geroepen. Dit gebeurde einde februari 1945. Het eerste hield zich uitsluitend bezig met de Ardennen, het tweede was werkzaam op de kust.

» Er waren effectieven nodig, waarvan de opleiding in een minimum van tijd moest gebeuren.

» Het Ministerie van Landsverdediging ging over tot de wederoproëping van de reservesoldaten en -gegraderden van de Genieklassen, lichten 38 en 39 ; er ontstond een algemeen protest bij deze mannen, omdat zij alleen konden gemobiliseerd worden om een bijzonder gevaarlijke opdracht te vervullen. Daarenboven bevonden zich onder hen talrijke gehuwden en familievaders.

» Spoedig erkende men dat een dergelijke toestand niet kon blijven duren en men nam het besluit de soldatenfamilievaders naar hun haardstede terug te sturen.

» Dit tekort werd aangevuld door vrijwillige indiensttredingen en door het oproepen onder de wapens van de militairen, klas 1942.

» De opleiding werd actief doorgevoerd en vanaf maart 1945 beschikte men over twee bataljons, die in totaal 2.300 man telden.

» De kust werd verdeeld in sectoren, ieder toegewezen aan een compagnie van het 2e bataljon, terwijl in de Ardennen het terrein werd verdeeld onder de zes compagnies, die tot centrum van hun activiteit hadden : Marche-en-Famenne, Hogue, Bastogne, Libramont, Vielsalm en Malmedy.

» De acht secties van de D.V.O.S. werden belast met speciale opdrachten, zoals het zuiveren van de woningen, wegnemen van vliegtuigbommen, herstellen van de vervoerlijnen van elektrische energie, onschadelijk maken van onderzeese mijnen.

» Officieren werden naar Parijs gezonden voor een speciale opleiding en een ploeg, bestaande uit een officier, onderofficieren en soldaten bracht een stageperiode door in Holland om duiker-ontmijner te worden. Naarmate de mannen meer vaardigheid kregen, werd hun rendement in grotere mate verhoogd en hun activiteit kan als volgt uitgedrukt worden :

1945	Verzamelde tuigen	Vernietigde tuigen	Onschadelijk gemaakte mijnen	Ontmijnde gebouwen
Vóór	4.439.635	1.141.581	42.380	—
Mei	1.187.071	545.738	21.491	—
Juni	1.720.380	1.155.955	54.904	—
Juli	1.611.724	1.561.150	53.780	—
Augustus	2.563.918	1.988.878	53.311	1.885
September	1.979.226	1.302.461	69.724	347
October	2.355.794	1.680.345	80.658	119
November	1.547.861	1.054.284	36.159	113
December	1.046.339	791.110	9.813	62

» Maar om deze reuzetaak tot een goed einde te brengen, moesten helaas vele pijnlijke offers gebracht worden door de ontmijners : 108 doden en meer dan 300 gewonden. »

Daarna beschreef Majoor BONMARIAGE de meest voorkomende mijnentypes alsook de ontstekers, die het meest gebruikt worden. Hij zette uiteen op welke manier de ontmijner tewerkgaat, naar gelang de mijn methodisch of inderhaast werd gelegd.

Na de bestaansreden en het doel van de Verbroedering

der Ontmijners van België te hebben toegelicht, besloot hij zijn toespraak door te herinneren aan de tragedie te Oostduinkerke en aan de vermoedelijke oorzaken van deze ramp.

Voegen we hieraan nog toe dat deze voordrachten altijd een groot succes kennen. Het is ongelooflijk vast te stellen dat tot onlangs weinigen hoorden spreken over de ontmijners en over de zo belangrijke bijdrage, die door hen werd geleverd ten bate van de zo spoedige wederopleving van ons Vaderland.

Een goede dag van ons

U hebt het reeds geraden, het gaat hier om een goede dag vanwege de D.V.O.S. en, indien ik mag zeggen, van een nieuwe D.V.O.S., zoals de oud-ontmijners spijtig genoeg niet hebben gekend tijdens hun diensttijd bij de Ontmijningstroepen.

Voorzeker, in vele gevallen is de tijd de beste raadgever! Het was logisch en normaal dat diepgaande wijzigingen werden aangebracht in deze **Dienst van het Leger**, die trouwens nog altijd deze naam verdient.

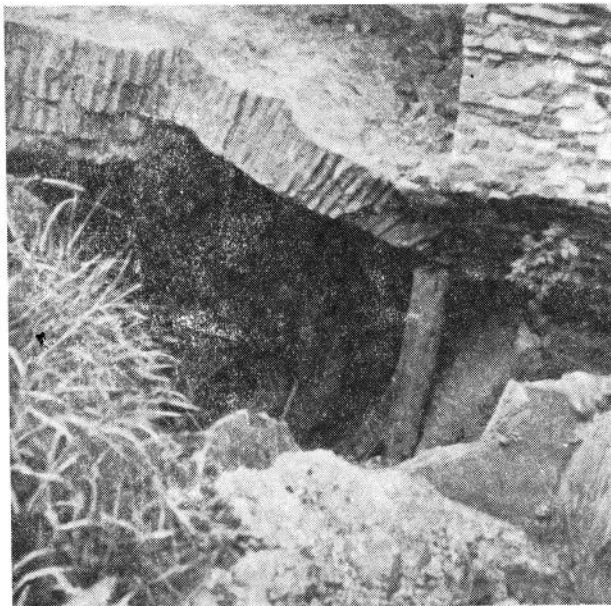
Deze goede dag ging ik voor u halen bij de nieuwe korpsoverste, Majoor MARECHAL, omringd van zijn zo sympathieke generale Staf. Ze ontvingen me in alle eenvoud, maar zo hartelijk dat ik dadelijk wel begreep dat ze zich richtten tot al de « anciens ». Daarom beschouwde ik het als een plicht U hier die goede dag over te maken. Want het was meer dan een groet of een eenvoudige handdruk, het was een ganse boodschap, die ik voor U mee kreeg en die ik als volgt zou willen samenvatten.

De geest van de ouderen blijft, ook op de nieuwe gezichten, dezelfde bezieling blijft bestaan.

De techniek is veranderd en zal nog gewijzigd worden. Alleen het doel telt nochtans en zal steeds hetzelfde blijven : « **Dienen** in vredetijd, zowel als in oorlogstijd ».

Deze term : Vrede, heeft trouwens alleen een betrekkelijke betekenis, want voor de D.V.O.S. is het nog altijd oorlogstijd en men staat versteld over de cijfers. Men oordele maar even !

Ieder jaar worden nog 300 tot 400 ton van allerhande tuigen bijeengebracht : hetzij meer dan een ton dagelijks. Vermits de aanvragen tot het ophalen 3 tot 4.000 per jaar bedragen, betekent dit dat de dagelijkse ton moet weggehaald worden op het grondgebied van 10 verschillende gemeenten. Aanvragen komen uit gans België, alhoewel de talrijkste afkomstig zijn uit de streek van Antwerpen en uit de Ardennen.

Geen enkel gemeentebestuur mag beweren dat het nooit een beroep moest doen op de diensten van de D.V.O.S.

Deze « op te rapen » tuigen zijn zeker niet minder gevaarlijk dan vijftig jaar geleden en wanneer we spreken van vijftig jaar moet men hieraan toevoegen : « dan vijftig jaar geleden ». Immers het peloton van Westrozebeke heeft nog altijd als opdracht het verzamelen en vernietigen van de oorlogstuigen 1914-1918. In die omgeving zijn deze vernielingstuigen nog zeer talrijk.

Zo we, gelukkig, geen ongevallen meer te betreuren hebben, is dit te danken aan het feit dat officieren, onderofficieren en soldaten eindelijk een aangepaste opleiding voor dit werk hebben gekregen en dat de technische hulpmiddelen de steeds groter wordende risico's verminderen, die ontdekte tuigen door de jaren meebrengen.

Heel zeker, er bestaat geen mijnenveld meer, maar men ontdekt nog vele vliegtuigbommen : Duitse, Engelse, Amerikaanse. Ze zijn altijd gereed om te ontploffen en men weet allen dat, wanneer ze ter plaatse niet vernietigd kunnen worden, het altijd noodzakelijk is ze onschadelijk te maken vóór het vervoer. Dit werk wordt iedere dag delikater, zoniet gevaarlijker om uit te voeren. Ziedaar waarom de duim- en oogtechniek veranderd werd in het gebruik van X-stralen, bevrozing, aanboren, bommeldetector en -localisator, mechanische tuigen enz...

Spijt alles blijft er nog veel te doen. Voor dit werk spannen zich in : adjudant-chef CRABBEELS, belast met de opleiding en adjudant BERGES van het Controlecentrum.

Indien er nog weinig studie- en opzoekingsproblemen bestaan wat betreft de oorlogstuigen uit het verleden, is het nochtans zo niet gesteld met het heden en de toekomst.

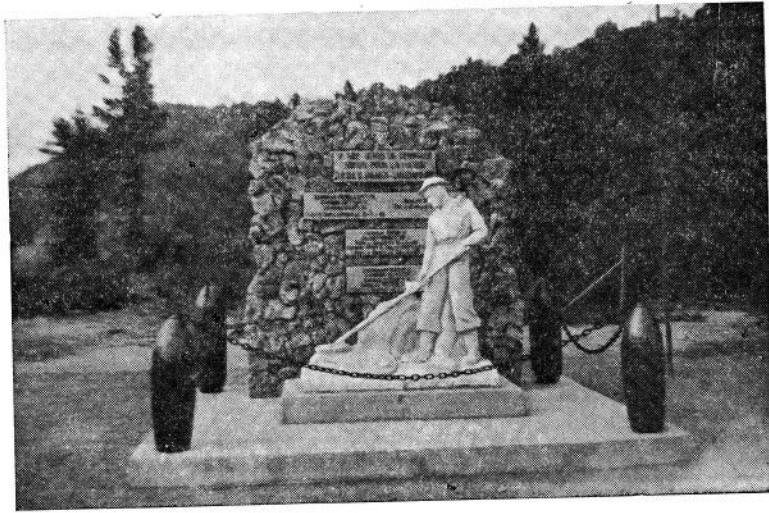
Daarom moeten we allen gelukwensen, die op het huidig uur zich bezighouden met studie en opzoekingen, zowel voor hun bekwaamheid als voor de toewijding in het volbrengen van hun taak. Dat hun nooit de nodige durf en verbeeldingskracht mogen ontbreken !

Moet ik U nog zeggen op welke manier de D.V.O.S. georganiseerd is ? Zij die zich onledig houden met het « vergaren » en vernietigen van oorlogstuigen vormen nog slechts een handvol mannen, verspreid tussen Tervuren, Westrozebeke, Leopoldsburg en Elsenborn. We treffen er nog « anciens » aan, zoals de adjudanten JOORIS en BAUDOUR, alsook al diegenen, wier namen me onbekend zijn. Ik vraag deze laatsten om excuus, daar ik ze niet kan vernoemen. Maar allen mogen ervan overtuigd zijn, zowel de Jongeren als de minder Jongeren, dat ze nuttig werk verrichten en dat hun ondankbare en dikwijls vergeten taak groot en schoon is.

Bij gebreke van verdiende eervolle onderscheidingen, die ze nooit kregen, is het bewustzijn van de volbrachte plicht de schoonste beloning. Mogen ze vernemen dat al de « anciens » hen bewonderen. Dat is ook voor hen een voldoening !

Bob.

Bedevaart naar ons Nationaal Monument te Stavelot op 7 september 1969

Onze jaarlijkse bedevaart naar Stavelot werd met een heerlijk weertje begunstigd. Spijtig kwamen de deelnemers van de afdeling Brabant te laat voor de godsdienstplechtigheid, die ter nagedachtenis van onze Doden plaats had, zoniet ware alles perfect geweest.

De ontmiijners waren zeer talrijk opgekomen om een plechtige hulde te brengen aan hun kameraden, die vielen tijdens hun edele en gevaarlijke opdracht. Al de afdelingen : West- en Oost-Vlaanderen, Antwerpen, Brabant, Henegouwen en Luik, hadden het op prijs gesteld zich ingetogen te scharen rond ons Nationaal Gedenkteken. Eens te meer werd het ceremonieel, dat sedert enkele jaren reeds vastgesteld is, stipt nageleefd.

Verzameling te 10 u 30' op de binnenplaats van het Stadhuis, waar de ontmiijners begroet werden door de plaatselijke overheden : de heren OZER, eerste schepen, die de heer Burgemeester verving, GOFFINET, GENTINE, gemeenteraadsliden, MARQUET, stadssecretaris, DAISO-MONT, voorzitter van het Eenheidsfront, J. MONOILLE, voorzitter van de oudstrijders 14-18, P. COLLARD, voorzitter van de Krijgsgevangenen, A. RENARD, secretaris van de Politieke Gevangenen, Th. GALLE, voorzitter S.I.

Voorafgegaan door een detachement van het 3e Ardense Jagers uit Vielsalm, aangevoerd door adjudant MELCHIOR, zette de stoet zich onmiddellijk in beweging. De Koninklijke Fanfare « Orphée » speelde vrolijke marsmuziek. Daarachter kwamen de vlaggen van de Ontmiijning, omringd door al de vaandels van de plaatselijke verenigingen. Hierop volgden al de ontmiijners, hun families en talrijke sympathisanten.

Bij de ingang van de primaire kerk werden de Ontmiijners opgewacht door pastoor-deken MOSSAY, terwijl de vaandrijs en de militairen de haag vormden.

In zijn sermoen bracht eerw. heer Deken MOSSAY hulde aan het offer van de Ontmiijners, terwijl bij de Consecratie de Koninklijke Vereniging « L'Emulation » het « Te Velde » speelde gevolgd door het Vaderlands Lied.

Bedevaart

Na de mis werd de lange stoet opnieuw gevormd en onder de tonen van de Ontmiijnersmars en van de Mars van het 1e Ontmiijnersbataljon, uitgevoerd door de « Harmonie Royale » begaf men zich naar het Gedenkteken voor de Doden uit de beide Oorlogen, opgericht in het park van de abdij, waar in naam van onze Verbroedering en van de stad Stavelot, bloemen werden neergelegd door Kommandant VANDERYDT, ere-ondervoorzitter van de Verbroedering en door de Heer MARQUET, terwijl de harmonie « L'Emulation » de Brabançonne speelde, als begeleiding van het « Te Velde ».

Daarna had aan het Nationaal Monument een roerende plechtigheid plaats. Het dodenappel werd gehouden door Majoor BONMARIAGE en de heer BAENTS. Dit alles gebeurde onder een indrukwekkende stilte.

Onze Nationale Voorzitter GEORGE, de heer OZER, wn. burgemeester, en twee wezen van de afdeling Gent legden nadien bloemen neer aan de voet van het gedenkteken. Minuut ingetogenheid en uitvoering van het Nationaal Lied.

Ontvangst op het Stadhuis

In de Kapittelzaal van de oude abdij kwamen de ontmiijners daarna samen. Eerste schepen OZER voerde aanstonds het woord.

« Dames, Heren,

» Opnieuw zijn we hier verenigd om de Ontmiijners te ontvangen. Dit feit geeft me eens te meer de gelegenheid, in afwezigheid van de burgemeester, die belet gaf, U in naam van de stad Stavelot welkom te heten.

» Ik ontvang de ontmiijners hier altijd met een zekere ontroering, omdat ze voor ons iets groots vertegenwoordigen door al wat ze hebben gedaan. Van al de groeperingen, die aan de oorlog deelnamen, is de uwe voorzeker de verdienstelijkste. Op het ogenblik dat men de 25e verjaring van de Bevrijding herdenkt, past het al wat de ontmiijners tijdens deze periode voor het land deden, in

herinnering te brengen.

» In moeilijke omstandigheden hebben ze het gevaarlijkste en ondankbaarste werk verricht. Men diende het Land te bevrijden van de moordtuigen, die door de vijand werden achtergelaten. Gij hebt deze opdracht met moed vervuld, zonder roem na te jagen en dit op levensgevaar af. Honderd en tien onder uw makkers schoten er trouwens het leven bij in. Men mocht verwachten dat na die moeilijke periode uw lijdensweg ten einde was. Dit werd geenszins het geval. De tragedie te Oostduinkerke, waarbij zeven ontmijners het leven verloren, toont het getrotseerde gevaar voldoende aan.

» Mijn beste vrienden ontmijners, om alles wat ge gedaan hebt voor het Vaderland, hebt ge recht op de erkentelijkheid van de ganse Natie.

» In naam van hen, die niet vergeten en van Stavelot in het bijzonder, dat het voorrecht kreeg als bedevaartsoord te worden uitgekozen, zeg ik u : Dank U.»

(Lange toejuichingen)

De Heer GEORGE, voorzitter van de Verbroedering, verontschuldigde Juffrouw SEVRIN, de meter van de Ontmijners, weerhouden om gezondheidsredenen, alsook de heer LEYS, voorzitter van de Genie Gent, voor het ogenblik in het buitenland. Hij vervolgde aldus :

« Heer Schepen,

» Ieder jaar komen we in uw schone stad ingetogen samen vóór het Nationaal Gedenkteken, opgericht voor onze Doden en bij deze gelegenheid hernieuwt ge telkens de diepe en oprechte gevoelens, die ge koestert tegenover de Ontmijners.

» We danken U hiervoor zeer hartelijk, Heer Schepen, en maken insgelijks van deze Herdenkingsdag gebruik om de gemeentelijke overheden te bedanken voor het onderhouden van het monument, dat aan hun hoede werd toevertrouwd. Ook danken we hen voor het gul onthaal, dat ons telkens te beurt valt.

» We drukken ook onze gevoelens van dankbaarheid uit tegenover de personaliteiten en de overheden, alsook tegenover de verlegenwoordigers van de vaderlandlievende verenigingen, culturele en sportieve, die jaarlijks met ons samenkomen om aan hen, die ons ontvielen, gezuigenis af te leggen van uw onwankelbare gehechtheid aan onze Verbroedering. Ik richt mijn dank ook tot de heerw. Heer Deken, die de hoogmis zong ter nagedachtenis van onze Doden. Ik dank ten slotte adjudant MELCHIOR voor de flinke houding van zijn detachement.

» Bij het begin van deze septembermaand hebben we herinnerings- en feestdagen beleefd ter gelegenheid van de XXVe verjaring van de bevrijding van ons Vaderland.

» Wie herinnert zich niet die prachtige ogenblikken, waarop de bevrijdende troepen alsmede deze van ons land defileerden, die de eer hadden gekend deel te nemen aan moordende gevechten in het vooruitzicht van deze bevrijding ?

» Na enkele stuiptrekkingen van een afgejaagde vijand, lachte de overwinning ons toe en werden onze dapperen als helden ontvangen.

» Op deze dag van vrome ingetogenheid, herinneren we ons niet zonder bitterheid, dat ook 25 jaar geleden andere strijders op hun beurt werden opgeroepen om deze overwinning volledig te maken en aan ons land zijn economische wederopleving te schenken, die belemmerd werd door mijnen en allerlei ontploffingstuigen, gedurende de vijf lange bezettingsjaren door de vijand aangebracht.

» De ontmijners hadden dus de aflossing bewerkt. Voor de eer, die hun aldus werd gegeven en er in bestond te vechten tegen onzichtbare, maar des te gevaarlijker vijanden, werden 108 onder hen ontruikt aan de genegenheid van hun familie en ongeveer 300 gewond.

» Bitterheid, zeker, wanneer na 25 jaar vastgesteld werd dat het Land de onvermoeibare moed van ontmijnerschier vergeten had, wanneer de eisen, die nochtans minniem waren, telkens weer werden voorgelgd.

» Er diende die verschrikkelijke ramp te Oostduinkerke te komen, waar 7 ontmijners werden weggemaaid bij het onschadelijk maken van een bom, om het publiek wakker te schudden, opdat men zich opnieuw de gevaren zou herinneren van de opdracht, die eens de onze was, en opdat de openbare diensten zich zouden bezighouden met ons eisendossier.

» Eindelijk werd een wetsvoorstel neergelegd, dat onze verzuchtingen tegemoet komt. Op deze vrome herinneringsdag doen we een dringende oproep tot de verantwoordelijke overheden, opdat ze bij de hervatting van de parlementaire zitting, zonder verwijl dit voorstel zouden behandelen en aldus tot een spoedige oplossing komen.

» We verontschuldigen ons, Heer Schepen, omdat we aldus de zo verschillende toestanden hebben vergeleken — die in botsing komen met de billijkheid — toebedeeld aan de strijders van de Overwinning enerzijds en aan hen, die anderzijds in de verborgenheid en nederigheid dit werk hebben voltooid tegenover een vijand, die even gevaarlijk en sluw was. Maar, evenals op de mijnenvelden, geloven we nu ook nog in de toekomst. We blijven optimist : vroeg of laat zal ons recht geschieden.

» Ik verontschuldig me nogmaals voor deze te lange redevoering. Laten we eerder in volle ingetogenheid op deze dag terugdenken aan onze kameraden, die vielen, aan hun weduwen en wezen.

» Ik dank U eens te meer, Heer Schepen, voor uw kostbare medewerking tot het welslagen van deze dag en vorm de innigste wensen van geluk en voorspoed voor uw bevolking, die gij, overheden, met zoveel tact en gezag bestuurt.»

(Zeer lange toejuichingen)

Kolonel LINDEN gaf in het Nederlands de voornaamste punten van deze redevoering weer en dankte eveneens voor het hartelijk onthaal vanwege de bevolking van Stavelot.

De erewijn werd aangeboden en er werd een gemoede-

lijk babbeltje geslagen. Oude herinneringen werden bovengehaald en sommigen bespraken nog verder de zaak van de ontmijners.

Democratisch noenmaal

Zoals was te voorzien, konden alle deelnemers geen plaats vinden in hetzelfde spijshuis. Allen loofden het menu en deden de tafel eer aan.

Rond vier uur in de namiddag kwam er een einde aan deze schone dag. De terugreis verliep in de beste omstandigheden, zodat iedereen op een redelijk uur thuis aanbeldde.

De D.V.S.O. viert de Ordonnansfeesten.

Zoals verleden jaar werd een afvaardiging van de Verbroedering uitgenodigd door de Kommandant, Officieren, Onderofficieren, Korporaals, Soldaten en leden van het burgerlijk personeel van de D.V.O.S. op de verschillende plechtigheden, die vrijdag 28 november werden gehouden ter gelegenheid van de Ordonnansfeesten.

De mis ter nagedachtenis van de Doden van de D.V. O.S. werd opgedragen in de schone Sint-Hubertuskapel, die zich bevindt nabij de vijvers in het park te Tervuren, rechtover de kazerne Panquin. Aalmoezenier VANDAELE belichtte in zijn homelie de zo weinig spectaculaire opdracht van de ontmijner, alhoewel deze laatste zoveel verschrikkelijke risico's moet nemen. Hij haalde het voorwoord aan dat in onze brochure « Onze Ontmijners » geschreven werd door de Heer DEFRAITEUR, minister van Landsverdediging. Daarna ontleedde hij een gedachte van LACORDAIRE, die diende als thema voor het gedicht « Démineurs martyrs » van de hand van Marcel LALLEMAND. De zeer speciale liturgie van deze plechtigheid werd nu en dan onderlijnd door improvisaties op een harmonium, bespeeld door Jos. BERDEN.

In de kapel waren aanwezig : Majoor MARECHAL, omringd door zijn officieren, de kapiteins NOTE en SCHEYVING, alsook door de adjudanten CRABBEELS, BERGES, BAUDOUR, e.a., de heer Burgemeester KEYAERTS, Majoor BONMARIAGE, vertegenwoordiger van de Verbroedering en de heer HERNALSTEEN L., die de oudstrijders 1940-1945 vertegenwoordigde.

Daarna vertrok men per auto naar Meerdaal, waar halte werd gehouden aan de zuil, die herinnert aan het offer van onze kameraden VAN DER MOTTEN, MARCHAND, NUYTS en ANDRIES. Twee M.P.'s van de Luchtmacht stonden bij het monument. Bloemen werden neergelegd door Kolonel RADELET, bevelhebber van het 25e Log Wing en door Majoor MARECHAL, terwijl de triestige tonen van de « Last Post » weerklonken. Er heerste een minuut ingetogenheid.

Daarna had een receptie plaats in de mess voor de onder-officieren van het 25e Log Wing, tijdens welke Majoor MARECHAL Kolonel RADELET bedankte voor het hartelijk onthaal, dat hij de ontmijners had bereid.

**

Op zaterdag 6 december werd onder voorzitterschap van Majoor MARECHAL het korpsmaal gehouden in de Officierenmess van de kazerne Panquin.

Ongeveer 70 genodigden, waaronder verscheidene dames, kwamen samen in deze aantrekkelijke en prachtig versierde zaal.

Het menu bevatte : aperitief, hazenpastei, ossestaartsoep met madera, Ardens gebraad, croquetaardappelen, ijs en moka.

Alles besproeid met een heerlijk « Beaujolais » wijntje, dat heel diskreet werd opgediend.

Zeer zelden kan men in dergelijke omstandigheden gerechten proeven, die door een gespecialiseerd personeel zo flink bereid werden. Dit personeel gedroeg zich trouwens met een buitengewone tact.

De verantwoordelijke hiervoor, K.R.O. GEERAERT, verdient de hartelijkste felicitaties en onze innigste dank.

Huwelijk

Met innige vreugde kondigt de afdeling Brabant u het huwelijk aan van :

het weesmeisje Gilberte GOSSE, die de heer Edwin VAN ZUILEN huwde op 13 september 1969, op het gemeentehuis te Schaarbeek.

Onze hartelijke felicitaties, gepaard met onze beste wensen voor een duurzaam geluk !

Eveneens is de afdeling gelukkig U te kunnen melden dat :

Caroline MULLAERT, dochter van onze wees Christian MULLAERT, een zusje kreeg, dat Florence wordt genoemd ;

Caroline BULINCKX, dochter van onze wees Ghislaine VAN DEN BERG, ook een zusje heeft, dat de voornaam Nathalie kreeg.

Onze hartelijke gelukwensen voor de gelukkige ouders ! Mogen Florence en Nathalie steeds de vreugde van hun gezin uitmaken.

Afdeling

Brabant

VRIEND ONTMIJNER

23 jaar geleden werd de Verbroedering gesticht. Gedurende deze lange periode mocht ze er fier op gaan al de vooropgestelde doeleinden te hebben verwezenlijkt jegens onze weduwen, wezen en vrienden, die in nood verkeerden.

Zij heeft ook gewild dat de roemvolle opdracht van de ontmiijner officieel zou erkend worden door het verlenen van materiële voordelen.

Zij hoopt dat in 1970 al haar inspanningen eindelijk concrete gevolgen zullen hebben.

Maar de tussenkomst van de Verbroedering zal noodzakelijk zijn om U de rechten en voordelen, waarop ge kunt aanspraak maken, toe te kennen.

Maak onze oproep bekend aan de kameraden, die alle contact met ons hebben verloren en spoor ze aan om terug lid te worden van onze grote familie.

Wat u betreft, stort nog heden uw minieme bijdrage van 60 F. Zo u meer wenst te geven, zullen we hiervoor zeer dankbaar zijn.

Ter herinnering vermelden we hieronder de nummers van de postrekeningen onzer afdelingen :

Brabant : P.R. 8173.53 - Verbroedering der Ontmijners van België - Provinciale Afdeling Brabant :
p./a. DELHEZ, Fr., Louis Jasminlaan 304 - 1150 Brussel.

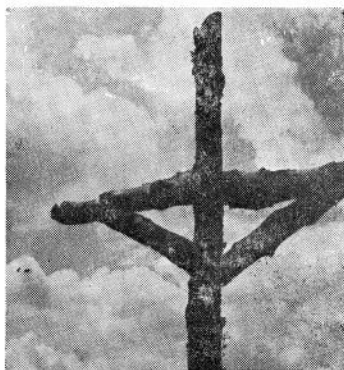
Henegouwen : P.R. 1819.49 - Verbroedering der Ontmijners van België - Provinciale Afdeling Henegouwen :
p./a. VANDERICK, Ad., rue du Sablon, 6 - 6200 Gosselies.

Luik : P.R. 7902.11 - Verbroedering der Ontmijners - 4000 Liège.

Antwerpen : P.R. 1530.28 - Verbroedering Belgische Ontmijners, V.Z.W.D. - Provinciale Afdeling Antwerpen :
p./a. de heer DREESEN, Paleisstraat 36, - 2000 Antwerpen.

Oost-Vlaanderen : P.R. 1501.64 - Verbroedering Belgische Ontmijners, V. Z.W.D. - Provinciale Afdeling Oost-Vlaanderen, Gent :
p./a. de heer DESMET, Louis, Maïsstraat 105 - 9000 Gent.

West-Vlaanderen : P.R. 1497.35 - Verbroedering Belgische Ontmijners, V. Z.W.D. - Provinciale Afdeling West-Vlaanderen, Sint-Andries :
p./a. de heer BORIES, R., Zandstraat 77 - 8200 Sint-Andries.

OVERLIJDENSBERICHT

Afdeling Oost-Vlaanderen.

De afdeling Oost-Vlaanderen meldt ons het overlijden van :

VAN ROY, Frederik

geboren te Herdersem op 15 december 1910 en overleden op 28 september 1969.

De begrafenisplechtigheid had plaats op 1 oktober in de Sint-Martinuskerk te Aalst.

De Verbroedering sluit zich aan bij afdeling Gent en biedt de beproefde familie haar innig rouwbeklag aan.